

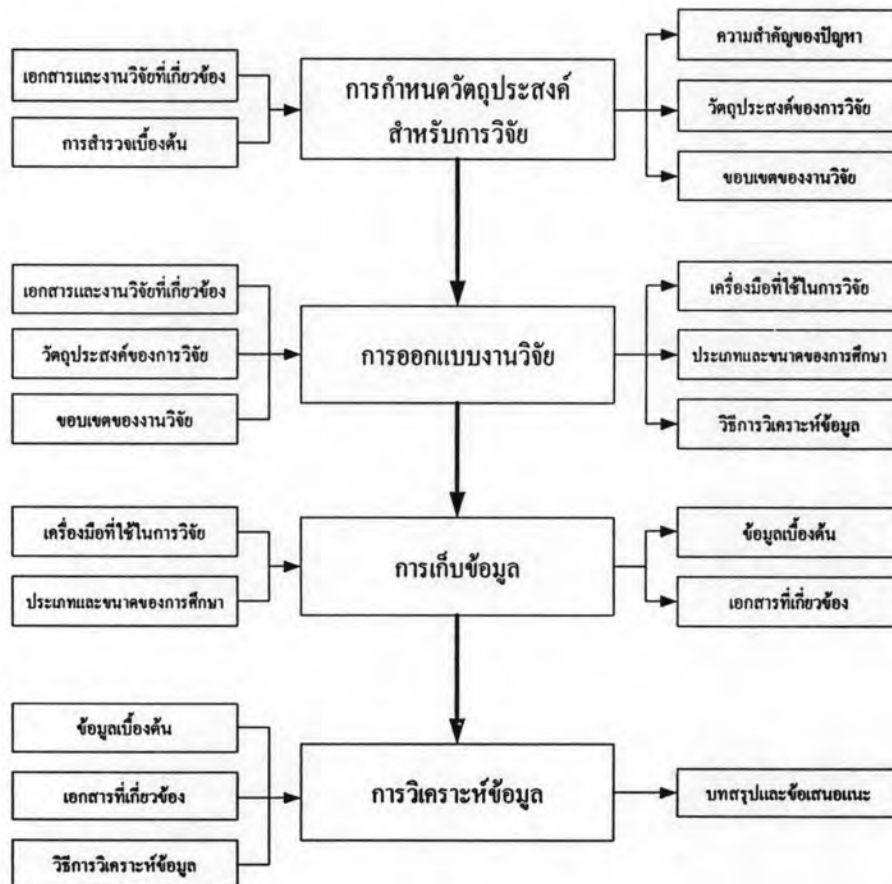
บทที่ 3

แนวคิด และวิธีการดำเนินงานวิจัย

ในบทนี้กล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับแนวคิดและวิธีที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งรายละเอียดดังกล่าวประกอบด้วยกรอบแนวคิดของวิธีการดำเนินการวิจัย กลุ่มตัวอย่างในการดำเนินงานวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และข้อจำกัดในการดำเนินงานวิจัยดังที่จะได้นำเสนอในรายละเอียดต่อไป

3.1 กรอบแนวคิดของวิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อเข้าใจถึงสภาพการณ์โดยทั่วไปของการเรียกร้องสิทธิที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างถนนในประเทศไทย และเวียดนาม ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สร้างกรอบแนวคิดของวิธีการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ดังแสดงในรูปที่ 3-1

รูปที่ 3-1 กรอบแนวคิดในการดำเนินงานวิจัย

จากรูปที่ 3-1 แสดงถึงกรอบแนวคิดของการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ โดยสามารถแบ่งรูปแบบของการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย การออกแบบงานวิจัย การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนจะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

3.2 ข้อมูลทั่วไปและกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียกร่องสิทธิใน 3 ประเทศ ซึ่งได้แก่ ประเทศลาว ไทย และเวียดนาม ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการออกแบบงานวิจัย

3.2.1 ข้อมูลทั่วไปในการออกแบบงานวิจัย

ในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปี 2004 มีประชากรประมาณ 600 ล้านคน สภาพทางสังคมในแต่ละประเทศของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันออกไป ทั้งสถานที่ตั้ง รูปแบบของการปกครองประเทศ ภาษา วัฒนธรรม ซึ่งประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย 10 ประเทศ คือ

- ประเทศกัมพูชา
- ประเทศสิงคโปร์
- ประเทศไทย
- ประเทศอินโดนีเซีย
- ประเทศบรูไน
- ประเทศพม่า
- ประเทศลาว
- ประเทศฟิลิปปินส์
- ประเทศเวียดนาม
- ประเทศมาเลเซีย

รูปที่ 3-2 แสดงประเทศสมาชิกในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประเทศที่ทำการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประเทศลาว ไทย และ เวียดนาม มีดังนี้

ประเทศลาว

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) มีจำนวนประชากรในปี พ.ศ.2546 มีประมาณ 5.92 ล้านคน มีภาษาลาวเป็นภาษาประจำชาติ มีพื้นที่ 236,800 ตารางกิโลเมตร ระบบการปกครองแบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ โดยพรรคการเมืองเดียวคือ พรรคประชาชนปฏิวัติลาว ระบบเศรษฐกิจของประเทศลาวใช้ระบบสังคมนิยมตั้งแต่ปี พ.ศ.2518 และเริ่มปฏิรูประบบเศรษฐกิจในแนวทางระบบเศรษฐกิจเสรี เมื่อปี พ.ศ.2529 (กระทรวงการต่างประเทศ, 2549)

การลงทุนในลาวมี 2 ประเภท คือ ต่างชาติถือหุ้นทั้งหมด และการร่วมทุนกับคนลาวโดยผู้ลงทุนต่างชาติจะต้องให้คนลาวถือหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 30 ของการลงทุน ผู้ลงทุนจะต้องเสียภาษีอากร ในอัตราร้อยละ 20 ของกำไร ประเทศไทยเป็นผู้ลงทุนสูงสุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2531 - 2544 รวมมูลค่าการลงทุนทั้งสิ้น 3.64 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (กระทรวงการต่างประเทศ, 2549) ในด้านการสื่อสารการคมนาคม การก่อสร้างมีการสร้างและขยายถนนเพื่อการขนส่ง ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคเพื่อการขนส่งที่รวดเร็วขึ้น นอกจากนั้น การขยายเครือข่ายโทรคมนาคมเพื่อปรับปรุงการสื่อสารและการขนส่งที่ดีในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งการเดินทางทางอากาศ นอกจากนี้มีการจัดการและพัฒนาวิศวกรรมออกแบบและวางผังเมืองเพื่อความสะอาดของประเทศ และการจัดระเบียบจราจร ระบบประปา ระบบน้ำเสีย และการจัดตั้งกองทุนเพื่อบำรุงรักษาถนน โดยประชาชนเพื่อลดการพึ่งงบประมาณจากรัฐบาล (กระทรวงการต่างประเทศ, 2549)

ประเทศไทย

จำนวนประชากรทั่วราชอาณาจักรไทยตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 ตามประกาศโดย สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ลงวันที่ 24 มีนาคม 2547 ระบุจำนวนประชากรทั่วราชอาณาจักร 63,079,765 คน เป็นชาย 31,255,350 คน เป็นหญิง 31,824,415 คน ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน อาชีพของประชากรไทยส่วนใหญ่ยังคงเน้นที่อาชีพเกษตรกรรมอันเป็นอาชีพดั้งเดิมของชนชาวไทย รองลงมาคือ อาชีพด้านอุตสาหกรรม และพาณิชยกรรม (กระทรวงการต่างประเทศ, 2549)

ระบบการปกครองเป็นแบบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ไทยมีพื้นที่ 513,115.020 ตารางกิโลเมตร ระบบเศรษฐกิจภายในของประเทศไทยเป็นแบบผสม หมายถึง ระบบเศรษฐกิจที่รัฐเข้ามามีส่วนในการดำเนินกิจกรรม ทางเศรษฐกิจของประเทศหลายประการ แต่กิจกรรมทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่จะเป็นของเอกชน (กระทรวงการต่างประเทศ, 2549)

ประเทศเวียดนาม

มีระบบการปกครองแบบสังคมนิยม แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 5 นคร ได้แก่ ฮานอย โฮจิมินห์ ไฮฟอง ดานัง เกิ่นเซอ และ 59 จังหวัด มีพื้นที่ทั้งหมด 329,560 ตารางกิโลเมตร ในปี พ.ศ. 2548 เวียดนามมีจำนวนประชากรประมาณ 82.6 ล้านคน (กระทรวงการต่างประเทศ, 2549)

ระบบเศรษฐกิจในประเทศเวียดนามเป็นเศรษฐกิจการตลาดแบบสังคมนิยม (Socialist-Oriented Market) สำหรับการลงทุนจากต่างประเทศในปี พ.ศ.2546 มีการลงทุนจากต่างชาติมูลค่า 3.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ จนถึงปัจจุบันมีจำนวนโครงการลงทุนจากต่างชาติทั้งสิ้น 3,815 โครงการ ประเทศผู้ลงทุนที่สำคัญในเวียดนาม ได้แก่ สิงคโปร์ ไต้หวัน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สหประชาชาติ ฝรั่งเศส ไทยเป็นผู้ลงทุนอันดับที่ 11 จากผู้ลงทุนทั้งหมด (กระทรวงการต่างประเทศ, 2549) แหล่งที่ใหญ่ที่สุดที่มีนักลงทุนไทย คือ นครโฮจิมินห์ นักลงทุนไทยยังให้ความสนใจลงทุนในเวียดนามอย่างจริงจังไม่สูงนัก เนื่องจากขาดบุคลากรที่พร้อมจะเดินทางไปลงทุนในเวียดนาม ประสบอุปสรรคในการเลือกหุ้นส่วนชาวเวียดนามไม่มั่นใจต่อบรรยากาศการลงทุนในเวียดนามในระยะยาว และยังไม่ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตลาดเวียดนามอย่างลึกซึ้งเพียงพอ

ในปี พ.ศ.2546 รัฐบาลเวียดนามมีโครงการลงทุนที่สำคัญ คือ การสร้างทางยกระดับทางหลวงหมายเลข 1 การสร้างทางสายเอเชีย การสร้างอุโมงค์ได้นำแม่น้ำโขงอ่อน การทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาท่าเรือใหม่ 2 แห่ง (เกีย แมป และถิ หวาย) โดยมีนครโฮจิมินห์เป็นศูนย์กลาง (กระทรวงการต่างประเทศ, 2549)

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างในการดำเนินงานวิจัย

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเพื่อดำเนินงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียกร้องสิทธิในงานก่อสร้างถนน โดยพิจารณาจากบุคลากรผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องในการดำเนินงานและเคยมีประสบการณ์ทำงานร่วมกับผู้รับจ้างดำเนินงานก่อสร้างถนนไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยการรวบรวมรายชื่อบุคคลที่จะสัมภาษณ์ของแต่ละประเทศในหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการก่อสร้างถนน

การศึกษาในประเทศลาว

ในการศึกษาของลาวได้ทำการสัมภาษณ์บุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ใน Department of Roads, Ministry of Communication, Transport, Post and Construction (MCTPC) โดยผู้ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามในครั้งนี้มีจำนวน 6 คน และบุคคลในฝ่ายของผู้รับจ้างลาวที่ให้สัมภาษณ์มีจำนวน 2 คน

การศึกษาในประเทศไทย

ในการศึกษาของไทยได้ทำการสัมภาษณ์บุคคลที่กองเงินกู้และเงินช่วยเหลือ กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม ผู้ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามในมุมมองของฝ่ายผู้ว่าจ้างครั้งนี้มีจำนวน 5 คน และบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ในมุมมองของฝ่ายผู้รับจ้างไทยมีจำนวน 2 คน

การศึกษาในประเทศเวียดนาม

การศึกษาในเวียดนามได้ทำการสัมภาษณ์บุคคลที่ Ministry of Construction (MOC) ผู้ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามในครั้งนี้มีจำนวน 4 คน และ Ministry of Planning (MPI) โดยผู้ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ในมุมมองของฝ่ายผู้ว่าจ้างมีจำนวน 2 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview)

3.3.1 แบบสอบถาม (Questionnaire)

การจัดทำแบบสอบถามเพื่อหาระดับความสำคัญของสาเหตุที่ก่อให้เกิดการเรียกร้องสิทธิของโครงการก่อสร้าง โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้สำรวจความคิดเห็นของผู้ว่าจ้าง วิศวกรที่ปรึกษา วิศวกรควบคุม โครงการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเรียกร้องสิทธิในงานก่อสร้างถนน การเปลี่ยนแปลงในงานก่อสร้างถนนในช่วงระยะเวลาการดำเนินงานก่อสร้างถนน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล (Personnel Information)

สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง สถานที่ทำงาน มูลค่าสูงสุดของโครงการที่เคยรับผิดชอบ และประสบการณ์ในการทำงาน (ปี) เพื่อให้ได้มาซึ่งความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่ให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามไว้ดังนี้

- มีประสบการณ์ในการทำงานในสายงานที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า 5 ปี
- มีคุณวุฒิการศึกษาไม่น้อยกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ส่วนที่ 2 คำถามแบบปิด (Closed Questions)

ส่วนของคำถามปลายปิดนี้ได้ขั้นตอนของการเรียกร้องสิทธิออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ การกำหนดและการแจ้งให้ทราบถึงการเรียกร้องสิทธิในงานก่อสร้าง (Construction Claim

Identification and Notification) การประเมินการเรียกร้องสิทธิในงานก่อสร้าง (Construction Claim Evaluation) และการเจรจาตกลงของการเรียกร้องสิทธิในงานก่อสร้าง (Construction Claim Negotiation) โดยในแต่ละขั้นตอนได้กำหนดคะแนนของความสำเร็จออกเป็น 5 ระดับตาม Likert Scale คือ 1 ถึง 5 (น้อยที่สุด ถึง มากที่สุด) ดังแสดงในตารางที่ 3-1

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้มาตราวัดเจตคติแบบ Likert เป็นเครื่องมือในการประมาณค่าระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เนื่องจากสามารถทำการกำหนดมาตราประจำข้อเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 ได้ โดยผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมินเป็นที่น่าเชื่อถือสูง ใช้เวลาน้อยในการประเมินและมีขั้นตอนการวิเคราะห์ที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน (วิเชียร, 2530)

ตารางที่ 3-1 ระดับความคิดเห็นต่อประเด็นคำถามภายในแบบสอบถาม

ระดับความเห็น	ความหมายของระดับความเห็น
5	ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นตรงกับข้อความในแบบสอบถามในแต่ละข้อคำถาม มากที่สุด
4	ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นตรงกับข้อความในแบบสอบถามในแต่ละข้อคำถาม มาก
3	ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นตรงกับข้อความในแบบสอบถามในแต่ละข้อคำถาม ปานกลาง
2	ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นตรงกับข้อความในแบบสอบถามในแต่ละข้อคำถาม น้อย
1	ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นตรงกับข้อความในแบบสอบถามในแต่ละข้อคำถาม น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 คำถามแบบเปิด (Open Questions)

ในส่วนของคำถามแบบเปิดประกอบไปด้วยคำถามที่มีเพิ่มเติมมาจากคำถามแบบปิด ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อๆ แล้วเว้นเนื้อที่ไว้เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเขียนแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการเรียกร้องสิทธิในงานก่อสร้างได้อย่างอิสระ

ตัวอย่างของแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้แสดงในภาคผนวก ก. แบบสอบถาม

3.3.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview)

จากการรวบรวมเอกสารงานวิจัย และบทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียกร้องสิทธิในการดำเนินงานก่อสร้าง ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำแบบสัมภาษณ์ในการศึกษาเพื่อทำการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานการเรียกร้องสิทธิในงานก่อสร้างถนน พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ

ปัญหาในการดำเนินงานก่อสร้างถนน และปัญหาในการเรียกร้องสิทธิในงานก่อสร้างถนนของ
 คำนึงงานของผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้าง โดยมีรายละเอียดในการสัมภาษณ์ดังนี้

- ส่วนที่ 1 รูปแบบการดำเนินงานก่อสร้างสำหรับการเรียกร้องสิทธิที่เกิดขึ้น
- ส่วนที่ 2 ปัญหาและมูลเหตุที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานการเรียกร้องสิทธิของ
 โครงการก่อสร้างถนน
- ส่วนที่ 3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการเรียกร้องสิทธิ เช่น รูปแบบ
 สัญญาว่าจ้าง หลักฐานที่ใช้ในการอ้างอิง และหลักการคิดชดเชย
 ค่าเสียหายที่เกิดขึ้น เป็นต้น
- ส่วนที่ 4 แนวทางในการแก้ไขสำหรับปัญหาในการเรียกร้องสิทธิที่เกิดขึ้น

จากคำถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจาก
 แบบสอบถาม เนื่องจากการทำแบบสอบถามนั้น ได้ข้อมูลที่ต้องการไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ อีกทั้งเพื่อ
 เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นส่วนตัวที่มีประโยชน์ต่อการนำไป
 ปรับปรุงกระบวนการเรียกร้องสิทธิของโครงการก่อสร้างได้อีกทางหนึ่ง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยเครื่องมือการดำเนินงานวิจัย 4 ส่วน
 ซึ่งประกอบด้วย การรวบรวมและศึกษา ค้นคว้าข้อมูลเชิงเอกสาร การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น การ
 ดำเนินการและสัมภาษณ์ และการรวบรวมเอกสาร ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและสัมภาษณ์

3.4.1 การรวบรวมและศึกษา ค้นคว้าข้อมูลเชิงเอกสาร

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมและศึกษา ค้นคว้าข้อมูล
 เชิงเอกสารที่มีความเกี่ยวข้องกับการเรียกร้องสิทธิของโครงการก่อสร้างที่มีอยู่ในปัจจุบันทั้ง
 ภายในประเทศ และต่างประเทศ

- สืบค้นข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานก่อสร้าง การประมาณราคา การทำ
 สัญญา การดำเนินงานระหว่างก่อสร้าง การเรียกร้องสิทธิ และการส่งมอบงาน
 ก่อสร้าง จากบทความทางวิชาการ วารสาร วิทยานิพนธ์ สิ่งตีพิมพ์ หนังสือ ตำรา หรือ
 รายงานต่างๆ ที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป
- ศึกษาขั้นตอนการเรียกร้องสิทธิของโครงการก่อสร้างประเภทถนน สัญญาที่ใช้ใน
 งานก่อสร้าง มาตรฐานงานก่อสร้างที่ใช้ในการดำเนินการของประเทศไทย และของ
 สากล

3.4.2 การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

ก่อนที่จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงเพื่อนำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น เพื่อรับทราบถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานก่อสร้าง การเรียกร่องสिति ในงานก่อสร้างถนนปัจจุบันที่เกิดขึ้นอยู่จริง โดยได้ทำการสัมภาษณ์จากบุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียกร่องสितिและการพิจารณาคัดเลือกผู้รับจ้างของโครงการ ในกรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม ได้แก่ วิศวกรที่ปรึกษา วิศวกรควบคุมโครงการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายการบริหารสัญญา รวมทั้งหมด 4 ท่านด้วยกัน ในการสัมภาษณ์เบื้องต้นได้สอบถามเกี่ยวกับการประมวลผลการทำสัญญาของโครงการก่อสร้าง การดำเนินงานระหว่างก่อสร้าง การส่งมอบงาน รูปแบบการดำเนินงานของการเรียกร่องสितिและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างถนนที่ผ่านมา เพื่อระบุถึงความสำคัญของปัญหาการวิจัย กำหนดวัตถุประสงค์ และขอบเขตของงานวิจัย

3.4.3 การสำรวจและสัมภาษณ์

ในรายละเอียดของขั้นตอนการสำรวจและสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอน และปัญหาการเรียกร่องสितिที่เกิดขึ้นในโครงการก่อสร้างครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคคลที่ต้องการสัมภาษณ์ และข้อมูลที่ต้องการจากการสัมภาษณ์

บุคคลที่สัมภาษณ์

โดยในการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ บุคคลที่ต้องการสัมภาษณ์เป็นบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเรียกร่องสितिในงานก่อสร้างถนน ซึ่งได้แก่

- วิศวกรที่ปรึกษาของฝ่ายผู้ว่าจ้าง
- วิศวกรควบคุมโครงการของฝ่ายผู้ว่าจ้างและฝ่ายผู้รับเหมา
- เจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียกร่องสितिของโครงการก่อสร้างถนนของฝ่ายผู้ว่าจ้าง และฝ่ายผู้รับเหมา

ข้อมูลที่ต้องการจากการสัมภาษณ์ มีดังนี้

- หน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียกร่องสितिในโครงการก่อสร้างของฝ่ายผู้ว่าจ้าง และฝ่ายผู้รับเหมา
- ขั้นตอนการดำเนินงาน และกระบวนการเรียกร่องสितिในโครงการก่อสร้าง
- เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียกร่องสितिในโครงการก่อสร้าง และ
- ปัญหาที่พบในขั้นตอนการเรียกร่องสितिของโครงการก่อสร้างในหน่วยงานของภาครัฐ

ในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือช่วยในการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น ทั้งนี้เพื่อความสะดวก รัดกุมในการดำเนินการสัมภาษณ์ด้วย

3.4.4 การรวบรวมเอกสาร ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและสัมภาษณ์

เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการเรียกร่องสิทธิของแต่ละประเทศ และมูลเหตุของปัญหาที่พบบ่อยครั้งในกระบวนการเรียกร่องสิทธิ หน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการเรียกร่องสิทธิงานก่อสร้าง และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนต่างๆ ของการเรียกร่องสิทธิงานก่อสร้าง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอนดังต่อไปนี้

3.5.1 การวิเคราะห์เพื่อรวบรวมปัญหาเบื้องต้น

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียกร่องสิทธิในงานก่อสร้างในขั้นตอนแรกและการออกสำรวจเบื้องต้นนี้ เพื่อกำหนดปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบเขตของการทำงานวิจัย ปัญหาเบื้องต้นในการวิจัยนี้ หมายถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสัญญาก่อสร้างที่ส่งผลกระทบต่อให้มีการเรียกร่องสิทธิขึ้นในระหว่างการดำเนินงานก่อสร้าง เช่น การสั่งแก้ไขงาน แบบแปลนและรายการคลาดเคลื่อน ขอบเขตของงานที่ไม่สามารถคาดเดาได้ และการขอขยายเวลาก่อสร้าง เป็นต้น

3.5.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ดัชนีสัมพัทธ์ (Relative Index: R.I.) เป็นตัวชี้วัดที่แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละข้อ โดยจุดมุ่งหมายหลักของดัชนีสัมพัทธ์นี้เพื่อใช้เปรียบเทียบและจัดลำดับค่าที่สามารถใช้คำนวณหาดัชนีสัมพัทธ์ควรมีค่าคะแนนระหว่าง 1 ถึง 5 ซึ่งค่าที่คำนวณได้นั้นมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 1 โดยที่ 1 หมายถึงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และน้อยลงไปเรื่อยๆจนกระทั่ง 0 หมายถึงมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดัชนีสัมพัทธ์นี้มีประโยชน์สำหรับ 1) จัดระดับความรุนแรงของแต่ละปัญหา; 2) จัดระดับความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม; และ 3) วัดความถี่ของการสูญหายของเอกสาร ซึ่งดัชนีสัมพัทธ์สามารถคำนวณหาได้จากสูตรที่แสดงในด้านล่าง (Kometa และ Olomolaiye, 1997: 81)

$$\text{Relative Index (R.I.)} = \frac{\sum w}{A \times N}$$

เมื่อ w = ระดับน้ำหนักของความคิดเห็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ตามความคิดเห็น ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 1 ถึง 5 (ดังแสดงในตารางที่ 3-1)

A = ระดับน้ำหนักความคิดเห็นมากที่สุด (ในการวิจัยนี้ คือ 5)

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

ค่าคะแนนสูงสุดของดัชนีสัมพัทธ์จะถูกจัดวางไว้ในลำดับแรกสุด แล้วลดลงมาเรื่อยๆ ไปจนถึงคะแนนต่ำสุด

3.5.3 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Data Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนามีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นอธิบายถึงลักษณะความเป็นมาที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร มีสภาพความเป็นจริงอย่างไร โดยพิจารณาถึงกระบวนการเรียกร้องสิทธิ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียกร้องสิทธิ หน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียกร้องสิทธิ และสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียกร้องสิทธิที่เกิดขึ้นแล้ว หรืออาจจะเกิดขึ้นของแต่ละประเทศที่ทำการศึกษา เพื่อนำมาเปรียบเทียบกระบวนการเรียกร้องสิทธิในงานก่อสร้างได้อย่างมีเหตุผล

3.6 สรุปท้ายบท

เนื้อหาในบทนี้ได้กล่าวถึงแนวความคิดและวิธีการดำเนินงานวิจัยเพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยใน 2 ส่วนคือ

- 1) เพื่อเข้าใจถึงกระบวนการเรียกร้องสิทธิที่เกิดขึ้นใน โครงการก่อสร้างถนนของหน่วยงานภาครัฐ ในประเทศลาว ไทย และเวียดนาม
- 2) เพื่อรับทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในขั้นตอนต่างๆ ของการเรียกร้องสิทธิในการบริหารโครงการก่อสร้าง พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น

ข้อมูลทั่วไปและกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินงานวิจัยเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย และเวียดนาม เช่น สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ ระบอบการปกครอง โครงการก่อสร้างที่กำลังดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการเรียกร้องสิทธิของโครงการก่อสร้างถนนที่เกิดขึ้นในประเทศไทย และเวียดนาม

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย การรวบรวมและศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลเชิงเอกสารที่มีความเกี่ยวข้องกับการเรียกร่องสิทธิของ โครงการก่อสร้างที่มีอยู่ในปัจจุบันทั้ง ภายในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัย การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น เพื่อรับทราบถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานก่อสร้าง การเรียกร่องสิทธิในงานก่อสร้างถนน ปัจจุบันที่เกิดขึ้นอยู่จริง โดยได้ทำการสัมภาษณ์จากบุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียกร่อง สิทธิทั้งในฝ่ายผู้ว่าจ้างและผู้รับเหมา ในการสำรวจและสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนและ ปัญหาการเรียกร่องสิทธิที่เกิดขึ้นใน โครงการก่อสร้าง โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้มี การจัดเตรียมไว้ และการรวบรวมเอกสาร ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและสัมภาษณ์เพื่อเปรียบเทียบ กระบวนการเรียกร่องสิทธิของแต่ละประเทศในแต่ละขั้นตอน และสาเหตุของปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การวิเคราะห์เพื่อรวบรวมปัญหาเบื้องต้นเพื่อกำหนด ปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบเขตของการทำงานวิจัย การวิเคราะห์เชิงปริมาณ จักระดับความรุนแรงของ แต่ละปัญหา จักระดับความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม และวัดความถี่ของการสูญหายของเอกสาร และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา มุ่งเน้นอธิบายถึงลักษณะความเป็นมาที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันว่าเป็น อย่างไร มีสภาพความเป็นจริงอย่างไร โดยพิจารณาถึงขั้นตอนการเรียกร่องสิทธิ เอกสารที่เกี่ยวข้อง กับการเรียกร่องสิทธิ หน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียกร่องสิทธิ และมูลเหตุของปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับการเรียกร่องสิทธิที่เกิดขึ้น